

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoE/35/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4313215408
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 02. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2014:4313215408.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v exekučnej veci oprávneného: PRO CIVITAS, s. r. o. so sídlom Bratislava, Astrová 2/A, IČO: 45 869 464, zast. verita, s. r. o. so sídlom Bratislava, Karpatská 18, IČO: 35 940 875, proti povinnej: C. J., nar. XX. XX. XXXX, bytom Y. XX, o vymoženie sumy 74,15 eura s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Levice zo dňa 14. augusta 2013 č. k. 9Er/548/2013-12, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e** .

Povinnej nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa žiadosť súdneho exekútora JUDr. Ing. Jána Gaspera, PhD. zo dňa 30. 07. 2013 o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, doručenú Okresnému súdu Levice dňa 09. 08. 2013, zamietol. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 41 ods. 2 písm. d), § 44 ods. 2 zák. č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len Exekučný poriadok), § 45 ods. 1, 2 zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní (ďalej len zákon o rozhodcovskom konaní), § 2 písm. a), b), § 3 ods. 2 zák. č. 258/2001 o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o spotrebiteľských úveroch), § 879j, § 52 ods. 1, 2, § 53 ods. 1, 2, 4 písm. k), r), § 53 ods. 5, § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ako aj článkom 6 ods. 1, článkom 8, článkom 2 písm. a), článkom 3 ods. 1, 3, smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ako aj prílohou Smernice 93/13/EHS ods. 1 písm. q) a rozsudkami Súdneho dvora. Po preskúmaní žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrhu na vykonanie exekúcie a exekučného titulu a zmluvy o úvere v zmysle ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku zistil, že oprávnený ako dodávateľ a povinná ako spotrebiteľ uzatvorili dňa 07. 11. 2005 Zmluvu o úvere, ktorá má povahu spotrebiteľskej zmluvy. Konštatujúc, že zmluvná podmienka, ktorá vyvoláva hrubý nepomer v spotrebiteľskej zmluve v neprospech spotrebiteľa, ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu, je neprijateľná, zistil, že takouto neprijateľnou zmluvnou podmienkou je v danom prípade samotná rozhodcovská doložka, a teda exekučným titulom je rozhodcovský rozsudok rozhodcovského súdu, ktorý svoju právomoc odvodzoval z neprijateľnej rozhodcovskej doložky. Rozhodcovská doložka, zakotvená v článku 9.2 Obchodných podmienok pre úver, nebola osobitne spotrebiteľom vyjednaná, ale vyplývala zo štandardnej formulárovej zmluvy a rozhodcovská doložka v predmetnej veci znemožnila voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom, ak dodávateľ ešte pred spotrebiteľom podal žalobu na rozhodcovskom súde. Rozhodcovskú doložku si spotrebiteľ osobitne nevyjednal a nemal na výber, vzhľadom na jej splynutie s ostatnými štandardnými podmienkami. Mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým zmluvným dojednaniám, a teda aj rozhodcovskému konaniu, ak ho vyvolal dodávateľ ako prvý. Svoj názor o neprimeranej povahe predmetnej rozhodcovskej doložky súd oprel aj o stanovisko Súdneho dvora (ES) vo veci C-243/08 zo dňa 04. 06. 2009 Pannon GSM Zrt. proti Erzsébet Sustikné Győrfi bod 40. Na základe uvedeného súd prvého stupňa dospel

k názoru, že dojednanie rozhodcovskej doložky v predmetnej spotrebiteľskej zmluve je neprimeranou podmienkou, spotrebiteľ ňou nie je viazaný a táto je v rozpore s príslušnými ustanoveniami najmä §52 a nasl. Občianskeho zákonníka, ako aj v rozpore s ustanoveniami smernice 93/13/EHS a s poukazom na to, súd žiadosť súdneho exekútora JUDr. Ing. Jána Gaspera, PhD. o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku zamietol.

Proti tomuto uzneseniu podal oprávnený v zákonom stanovenej lehote odvolanie, dôvodiac tým, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a účastníkovi konania - oprávnenému sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. Vzhľadom na to, že právoplatný rozhodcovský rozsudok má rovnaké účinky ako rozsudok všeobecného súdu, bol toho názoru, že účinky rozhodcovského rozsudku majú ten dôsledok, že exekučný súd musí s takýmto rozsudkom nakladať rovnako ako s rozsudkom všeobecného súdu. V opačnom prípade by porušil zásadu rovnocennosti a neprípustne uplatnil rozdielny procesný postup. Konkrétne to podľa neho znamenalo, že rozsudkom rozhodcovského súdu je exekučný súd viazaný rovnako, ako je viazaný rozsudkom všeobecného súdu. Vyplýva to z § 159 ods. 2 OSP, v zmysle ktorého výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre účastníkov a pre všetky orgány, čo platí aj v prípade, ak ide o rozsudok rozhodcovského orgánu. Zároveň zdôraznil a dal do pozornosti skutočnosť, že v zmysle ustanovenia II. časti bodu 10 Všeobecných obchodných podmienok, Poštová banka, a.s. postupovala v súlade s § 93b) zákona o bankách, ktorý jej ukladá povinnosť ponúknuť klientovi návrh rozhodcovskej doložky s tým, že v predmetnom bode je klientovi daná možnosť neprijať túto zákonom stanovenú ponuku. To, že ju neodmietol je prejavom jeho osobnej a zmluvnej slobody. S poukazom na uvedené namietal, že súd zamietol poverenie z dôvodu, že exekučný titul bol vydaný v rozhodcovskom konaní, avšak opomenul tú skutočnosť, že oprávnený je zo zákona povinný klientovi ponúknuť návrh rozhodcovskej doložky. Pokiaľ by tak neurobil, došlo by k porušeniu zákona o bankách, avšak aj napriek splneniu si zákonom stanovenej povinnosti, súd práve týmto splnením zákonnej povinnosti dôvodí zamietnutie poverenia. Mal za to, že v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie nie je exekučný súd oprávnený posudzovať vecnú správnosť (skutkové a právne závery) rozsudku všeobecného súdu, ani rozsudku rozhodcovského súdu. Dodal, že exekučný súd nedisponuje právomocou rušiť, či meniť rozhodnutie, ktoré je exekučným titulom, a to ani v prípade pasívneho správania účastníka v konaní, v ktorom bol exekučný titul vydaný, nemôže exekučný súd naprávať prípadné chyby a nedostatky exekučného titulu. Konštatoval, že z ustanovenia § 45 ods. 1 písm. c) zákona č. 244/2002 Z. z. vyplýva, že rozpor s dobrými mravmi je viazaný na plnenie, a nie iba na to, či samotná zmluva obsahuje neprijateľnú podmienku; nie každá skutočnosť hodnotená ako neprijateľná podmienka spôsobuje aj rozpor plnenia s dobrými mravmi. Rozhodujúce podľa neho bolo len to, či plnenie, ktoré má byť vykonané odporuje alebo neodporuje dobrým mravom; len tento zákonný dôvod umožňuje zastaviť exekučné konanie. Poukázal tiež na to, že úverová zmluva, ktorej plnenie je predmetom konania, predstavuje štandardnú úverovú zmluvu, ktorou bol poskytnutý úver bankou, ktorá bola zriadená a pôsobí v Slovenskej republike v súlade s ustanoveniami zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a podlieha dohľadu Národnej banky Slovenska, teda nejde o žiadny nebankový subjekt mimo dohľadu národnej banky. S uvedenými závermi sa stotožnil aj Generálny prokurátor Slovenskej republiky, ktorý v obdobnej veci podal mimoriadne dovolanie a žiadal napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Poukázal tiež na záver uznesenia Najvyššieho súdu SR pod sp. zn. 3M Cdo/11/2010 zo dňa 26. 09. 2011, ako aj uznesenia krajských súdov a nálezy a uznesenie Ústavného súdu SR. Považoval za vylúčené a v rozpore s Ústavou SR priamo vyvodzovať práva a povinnosti zo Smernice, nakoľko ide o sekundárny zdroj práva a je záväzná pre každý členský štát, nemožno ju použiť v horizontálnych vzťahoch medzi subjektmi súkromného práva, obzvlášť ak už bola do právneho poriadku implementovaná. Zároveň uviedol, že zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o úvere v ustanovení § 93b ods. 1 zakotvoval povinnosť bánk ponúknuť svojim klientom neodvolateľný návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy o tom, že ich prípadné vzájomné spory z obchodov (teda i zo zmlúv o úvere) budú rozhodnuté v rozhodcovskom konaní stálym rozhodcovským súdom zriadeným podľa zákona o rozhodcovskom konaní. Dodal, že text rozhodcovskej doložky neobsahoval žiadnu alternatívu k rozhodcovskému konaniu v súlade so zákonnou definíciou rozhodcovskej zmluvy v § 3 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. i s ustálenou praxou v odbore. Rozhodcovská doložka bola naformulovaná a dojednaná na základe splnenia zákonnej povinnosti banky a ako taká nemôže predstavovať neprijateľnú podmienku, preto navrhol, aby príslušný súd napadnuté uznesenie v celom rozsahu zmenil tak, že žiadosti súdneho exekútora o udelenie

poverenia na vykonanie exekúcie vyhovie, alternatívne, aby príslušný súd napadnuté uznesenie v celom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Písomné vyjadrenie k odvolaniu oprávneného podané nebolo.

Sudca súdu prvého stupňa predložil vec na rozhodnutie odvolaciemu súdu, nakoľko odvolaniu oprávneného nemienil vyhovieť (§ 374 ods. 4 OSP).

Krajský súd v Nitre ako odvolací súd vec prejednal podľa § 212 ods. 1 OSP, bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) a po preskúmaní napadnutého rozhodnutia dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa je potrebné podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správne potvrdiť.

Z obsahu spisu vedeného v danej veci nesporne vyplýva, že exekučné konanie začalo dňa 24. 07. 2013, kedy došiel súdnemu exekútorovi JUDr. Ing. Jánovi Gasperovi návrh na vykonanie exekúcie na základe exekučného titulu - Rozhodcovského rozsudku vydaného Stálym rozhodcovským súdom zriadeným pri ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA A MEDIAČNÁ, a. s. so sídlom Trnavská cesta 7, Bratislava, sp. zn. PV-A/1011/0188 zo dňa 25. 01. 2013, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 08. 03. 2013 a vykonateľnosť dňa 12. 03. 2013. Súdny exekútor dňa 09. 08. 2013 doručil súdu prvého stupňa návrh na vykonanie exekúcie a žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie spolu s exekučným titulom - rozhodcovským rozsudkom, zmluvou o úvere a Obchodnými podmienkami pre úver verzia 2/2005.

Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvého stupňa správne vec po právnej stránke posúdil a svoje rozhodnutie aj správne a v dostatočnom rozsahu odôvodnil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, a preto s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 OSP (v znení účinnom od 15. 10. 2008) sa v odôvodnení tohto rozhodnutia obmedzil iba na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, bez toho, aby odvolací súd tieto dôvody opakoval.

Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d). Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

Odvolací súd na zdôraznenie správnosti považuje za potrebné uviesť, že Najvyšší súd Slovenskej republiky už v uznesení z 13. októbra 2011 sp. zn. 3 Cdo 146/2011, uverejnenom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 3 z roku 2012 pod por. č. 46, zaujal stanovisko, že pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Vychádzal pritom z jednotného názoru súdnej praxe, že už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie, sa exekučný súd v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, okrem iného, zaoberá tým, či rozhodnutie (iný titul) uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie bolo vydané v súlade so zákonom, t.j. či bolo vydané orgánom s právomocou na jeho vydanie a či z hľadísk zakotvených v príslušných právnych predpisoch ide o rozhodnutie (iný titul) vykonateľné tak po stránke formálnej (z pohľadu právneho predpisu upravujúceho konanie, v ktorom bolo vydané), ako aj materiálnej (z aspektu obsahových náležitostí rozhodnutia - jednak určitosť, zrozumiteľnosť, a presnosť označenia subjektov práv a povinností, jednak vyjadrenia uloženej povinnosti, ktorá sa má nútene vykonať).

Exekučný súd je teda už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie bezpochyby oprávnený posúdiť, či oprávneným

označený exekučný titul (ne)bol vydaný k tomu kompetentným orgánom. Význam tohto oprávnenia tkvie v tom, že ak exekučný titul vydal orgán, ktorý k tomu nemal právomoc, ide o rozhodnutie ničotné, nevyvolávajúce žiadne právne účinky. Takéto rozhodnutie nespĺňa predpoklad materiálnej vykonateľnosti (záväznosti) a na jeho základe nemožno preto viesť nútený výkon rozhodnutia. Osobitosť postavenia rozhodcovského súdu spočíva medzi iným v tom, že jeho právomoc vec prejednať a rozhodnúť sa odvodzuje od rozhodcovskej zmluvy. Predpokladom právomoci rozhodcovského súdu je teda platné uzavretie rozhodcovskej zmluvy medzi zmluvnými stranami, a to či už vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky. Ak teda právomoc rozhodcovského súdu je závislá od existencie platnej rozhodcovskej zmluvy a exekučný súd má povinnosť v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, okrem iného, zisťovať rozpor exekučného titulu so zákonom, t.j. aj to, či bol vydaný orgánom s právomocou na jeho vydanie, je logické, že exekučný súd musí pri tomto zisťovaní posúdiť, nielen to, či rozhodcovská zmluva bola medzi zmluvnými stranami vôbec uzavretá, ale aj to, či bola uzavretá platne. Iba platná rozhodcovská zmluva môže totiž založiť právomoc rozhodcovského súdu na jej základe určitú vec prejednať a rozhodnúť; absolútna neplatnosť právneho úkonu má za následok, akoby právny úkon nebol nikdy uzavretý. (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29. januára 2013 sp. zn. 4Co 31/2013)

Z vyššie uvedeného možno vyvodiť záver, že exekučný súd, ktorý koná o návrhu na nútený výkon právoplatného rozhodcovského rozsudku, ak má pre to dostatok skutkových a právnych poznatkov, je v zmysle ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku oprávnený už v štádiu rozhodovania o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie aj bez návrhu (ex offa) skúmať, či rozhodcovská zmluva medzi zmluvnými stranami bola uzavretá platne. Ak exekučný súd zistí, že právomoc rozhodcovského súdu bola založená na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy, prislúcha mu právo vyvodiť všetky dôsledky vyplývajúce z príslušných právnych predpisov pre to, aby zmluvná strana nebola uvedenou doložkou viazaná.

Nemožno preto prisvedčiť odvolateľovi v tom, že by súd prvého stupňa ako exekučný súd prekročil rámec svojej preskúmvacej činnosti zverenej Exekučným poriadkom, keďže v preskúmvanej veci bol plne opodstatnený a zákonom podložený postup súdu prvého stupňa, ktorý po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie skúmal, či rozhodcovská doložka bola uzavretá platne. Uvedený postup exekučného súdu nebol posudzovaním vecnej správnosti rozsudku rozhodcovského súdu a nesmeroval k „zrušeniu“ tohto rozhodnutia. Skúmaním platnosti rozhodcovskej doložky súd prvého stupňa len realizoval svoje oprávnenie vyplývajúce mu z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, t.j. oprávnenie posúdiť, či tento exekučný titul nie je v rozpore so zákonom.

K samotnému záveru súdu prvého stupňa v súvislosti s rozhodcovskou doložkou (jej prijateľnosti, a teda platnosti) treba uviesť, že rovnako ako súd prvého stupňa, aj odvolací súd posúdil rozhodcovskú doložku ako neprijateľnú podmienku spotrebiteľskej zmluvy a s poukazom na ustanovenie § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka tým absolútne neplatnú zmluvnú podmienku obsiahnutú v spotrebiteľskej zmluve, nakoľko celkom zjavne spôsobuje značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami zmluvných strán a to v neprospech spotrebiteľa. Podstatnou z hľadiska vyslovenia absolútnej neplatnosti tohto dojednania je skutočnosť, že táto podmienka nebola so spotrebiteľom individuálne dojednaná a celkom zjavne nemal spotrebiteľ reálnu možnosť obsah predloženej formulárovej zmluvy ovplyvniť, resp. niektoré zo zmluvných dojednaní vylúčiť. Formuláciu rozhodcovskej doložky, obsiahnutú v bode 9.2. Prechodné a záverečné ustanovenia Obchodných podmienok pre úver verzia 2/2005 nemožno považovať v súlade so zákonom č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, pretože opomenula povinnosť stanovenú v § 93b ods. 2 zák. č. 483/2001 Z. z. a to dať klientovi možnosť neprijať rozhodcovskú doložku - „Klient nie je povinný prijať návrh rozhodcovskej zmluvy predložený podľa odseku 1; ak klient neprijme návrh rozhodcovskej zmluvy predložený podľa odseku 1, tak prípadné spory z obchodu s takýmto klientom sa riešia postupom podľa osobitných predpisov. (OSP, Exekučný poriadok).“ Navyiac, odvolací súd zastáva názor, že rozhodcovská doložka upravená v obchodných podmienkach nebola platná ani z dôvodu, že nebola zachovaná jej písomná forma, pretože rozhodcovská doložka nebola obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami, čím sa aj vylúčila akákoľvek možnosť rozhodcovskú doložku neprijať. Čo sa týkalo bodu 6 vyjadreného priamo v zmluve o úvere, odvolací súd má za to, že uvedené nemožno považovať za splnenie podmienky podľa

§ 93b Zákona o bankách, pretože ani toto ustanovenie neumožňuje klientovi rozhodcovskú doložku neprijať, resp. vyjadriť sa k nej. Má možnosť len rozhodcovskú doložku prijať, alebo neuzatvoriť zmluvu o úvere. Pokiaľ teda právomoc rozhodcovského súdu bola založená na absolútne neplatnom zmluvnom dojednaní, je nesporné, že rozhodcovský rozsudok ako celok bol vydaný v rozpore so zákonom a nemôže byť (a to ani sčasti) spôsobilým exekučným titulom, na základe ktorého by oprávnenému voči povinnej vznikol nárok, ktorého vymoženia by sa mohol v rámci exekúcie domáhať.

V tejto súvislosti pre úplnosť odvolací súd dodáva, že ustanovenie § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka podáva len príkladný výpočet neprijateľných podmienok uvedených v spotrebiteľských zmluvách. Prijateľnosť podmienok uvedených v spotrebiteľskej zmluve bolo preto možné skúmať aj z iných hľadísk, než v tomto ustanovení výslovne uvedených, najmä z tých, ktoré boli v súlade so Smernicou tak, ako tomu bolo v danom prípade.

Odvolací súd z uvedených dôvodov námietky oprávneného uvedené v odvolaní považoval za neopodstatnené a zhodne so súdom prvého stupňa má za to, že predmetný exekučný titul je v rozpore so zákonom, nakoľko exekučný titul bol vydaný orgánom bez právomoci na jeho vydanie. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v zmysle § 219 ods. 1 OSP ako vecne správne potvrdil.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 OSP tak, že povinnej, ktorá bola v odvolacom konaní úspešná, náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože v tomto štádiu konania jej žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.